

21.11.2017

Asia/9

§ 105

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Kaisa Hernbergin ym. kahdessa kodissa asuvien oppilaiden oppilaaksiottoa koskevasta valtuustoaloitteesta

HEL 2017-009613 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

Palautusehdotus:

Otso Kivekäs: Palautetaan valmisteluun siten, että valmistellaan malli, jossa kahdessa kodissa vuoroasuvien lasten vanhemmat voivat valita kumman tahansa kodin lähikoulun.

Kannattaja: Vesa Korkkula

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Palautetaan valmisteluun siten, että valmistellaan malli, jossa kahdessa kodissa vuoroasuvien lasten vanhemmat voivat valita kumman tahansa kodin lähikoulun.

Jaa-äännet: 3

Tiina Larsson, Dani Niskanen, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 10

Fatim Diarra, Martina Harms-Aalto, Ville Jalovaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Petra Malin, Abdirahim Mohamed, Mirita Saxberg

Suoritettuna äänestyksessä palautusehdotus voitti äänin 10–3.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kati Laaksonen, lakimies, puhelin: 310 86628
kati.laaksonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Kaisa Herbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että vakituinen kahdessa kodissa asuminen hyväksytään Helsingissä viralliseksi oppilaaksioton perusteeksi. Tällä tavoin kahden kodin perheillä on paremmat mahdollisuudet valita molempien kotien sijainnin ja lasten sujuvan arjen kannalta hyvä koulu tai esikoulu.

Perusopetuslain mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta (4 §).

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluja. Kunta osoittaa oppivelvolliselle lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa opetusta annetaan. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu päivähoitopaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka (Perusopetuslaki 6 §).

Helsingissä esiopetuspaikka osoitetaan ensisijaisesti lapselle oman asuinalueen oppilaaksiottoalueella esiopetusta antavasta päiväkodista. Perusopetuksessa oppilaaksiottamisen periaatteiden mukaan oppilaalla on ensisijainen oikeus käydä sitä koulua, jonka oppilaaksiottoalueella hän asuu. Niin sanotuilla laajennetuilla oppilaaksiottoalueilla lähikoulu osoitetaan joko sisaruuden tai koulumatkan turvallisuuden ja pituuden perusteella.

Lähikouluverkosto ja esiopetusta antavien päiväkotien verkosto muodostuvat edellä mainittujen säädösten perusteella.

Lapsen asuminen määräytyy lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain nojalla. Mainittu laki lähtee siitä, että lapsi asuu aina toisen vanhemman luona, vaikka käytännössä lapsen oleskelu- tai tapaamisoikeusjärjestelyt voivat olla niin laajoja, että vaikuttaa siltä, että lapsi asuu kahdessa paikassa (7 § ja 9 §).

21.11.2017

Henkilön virallinen asuinpaikka määräytyy kotikuntalain perusteella. Kotikuntalain mukaan väestötietojärjestelmään kirjataan tieto siitä, missä henkilö tosiasiallisesti asuu. Henkilöllä voi olla vain yksi virallinen asuinpaikka, vaikka hänellä olisi käytössään useampia asuntoja.

Edellä mainittujen lainkohtien perusteella määräytyy, kumman vanhemman luona lapsi asuu ja mikä hänen tosiasiallinen, väestörekisteriin merkitty osoitteensa on.

Lapsenhuoltolain uudistamista pohtineen työryhmän mietinnön (47/2017) mukaan lapsenhuoltolakiin ehdotetaan säännöksiä, jotka mahdollistavat yhtenä laissa tarkoitettuna lapsen asumisjärjestelynsä, että lapsi asuu vuorotellen molempien vanhempiansa luona. Tieto vuoroasumisesta merkittäisiin väestötietojärjestelmään huollon sisältöä koskevana tietona. Myös vuoroasumistilanteissa lapsella voisi kuitenkin olla vain yksi virallinen asuinpaikka.

Jos lainsäädäntöä muutetaan edellä kerrotulla tavalla, se ei tuo muutosta nykyiseen tilanteeseen.

Huolehtiessaan oppivelvollisuuden valvonnasta ja osoittaessaan alueellaan asuville lapsille lähikoulun ja esiopetuspaikan, tulee kunnalla päätöksenteon perusteena olla luotettava tieto lapsen asumisesta ja sen tulee olla saatavissa kaikkien lasten osalta. Kunta saa tiedon kaikista lapsista väestötietojärjestelmästä.

Esiopetuksen ja perusopetuksen järjestäminen ja siihen liittyen oppilaaksiottamisen kriteerit perustuvat keskeisesti siihen, että lapsimääriä pystytään ennustamaan ja ohjailemaan opetuksen järjestämisen ja tilojen käytön kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Jos kahden kodin perheillä olisi valtuustoaloitteessa esitetyllä tavalla mahdollisuus valita koulu tai esikoulu kotien sijainnin ja lasten sujuvan arjen perusteella, järjestelmän ennakoitavuus vähenisi ja tilojen optimaalinen käyttö vaikeutuisi.

Lähtökohtaisesti oppilaalla on oikeus vain oman oppilaaksiottoalueen kouluun ja esiopetuspaikkaan. Koulu- ja esiopetuspaikkaa koskevan valintaoikeuden antaminen kahden kodin perheille asettaisi nämä perheet muita parempaan asemaan ja vaarantaisi oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun.

Nykykäytäntö mahdollistaa sen, että sekä esiopetuksessa että perusopetuksessa oppilas voi pyrkiä niin sanottuun toissijaiseen kouluun ja esiopetuspaikkaan ja tulla valituksi, mikäli siellä on tilaa. Tämä antaa huoltajille nykyisin vapaan valinnanmahdollisuuden koulu- ja esiopetuspaikan osalta, mikäli halutussa paikassa on tilaa.

21.11.2017

Asia/9

Esittelijän perustelut

Kasvatus- ja koulutuslautakunnalta on pyydetty lausuntoa 15.12.2017 mennessä valtuutettu Kaisa Hernberg ym. valtuustoaloitteesta kahdessa osoitteessa asuvien oppilaiden oppilaaksiotosta. Aloitteessa esitetään, että vakituinen kahdessa kodissa asuminen hyväksytään Helsingissä viralliseksi oppilaaksioton perusteeksi. Tällä tavoin kahden kodin perheillä on paremmat mahdollisuudet valita molempien kotien sijainnin ja lasten sujuvan arjen kannalta hyvä koulu tai esikoulu.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kati Laaksonen, lakimies, puhelin: 310 86628
kati.laaksonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Kaisa Herbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano